

LitLab Leesclub

Leesclub 85: Familie & identiteit

Vaders die rouwen van Carmien Michels

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Vaders die rouwen* van Carmien Michels. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

1. Ronde 1 bestaat uit 5 quizvragen over de tekst. Een van de spelers leest de vragen voor en alle spelers (inclusief voorlezer) schrijven hun antwoorden op een blaadje. Na het omdraaien van de laatste vraag verschijnen de juiste antwoorden in beeld. Daarna berekent iedereen zijn score.
2. Ronde 2 is een algemeen vragenrondje over de tekst: de spelers benoemen om de beurt wat ze onduidelijk vonden en proberen samen een antwoord te vinden. Als de grootste onduidelijkheden opgelost zijn, begint ronde 3.
3. Degene met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje van de discussievragen omdraaien van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
4. Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door Marloes Lip in samenwerking met de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Inleiding

‘Toen mijn zoontje stierf, begreep ik het opeens,’ zegt Hannibal nadat hij is overgeschakeld op zijn vaste Franse zender. ‘Ik bedoel, ik begreep het ervoor al wel, maar toen begreep ik het pas met mijn hele lijf. Met mijn hele wezen. De neiging om alles lam te leggen, om stil te vallen, jezelf te verwaarlozen, je niet te wassen, niet te eten, niet te drinken, zodat de wereld niet verdergaat. Zodat de tijd stilstaat en terugkeert naar ervoor, zodat het níét waar is.’ (Hannibal, p. 145)

In de verhalenbundel van Carmien Michels staan de vaders centraal, in relatie tot de kinderen om wie ze rouwen, die ze missen of die ze in hun eigen ogen tekort doen. Geobserveerd door hun dochters en anderen proberen ze zich staande te houden. Zo analyseert Cis de problematiek van haar vader, heeft Ludo een bijzondere relatie met zijn dochter, heeft Hannibal verdriet en rouwt meneer Huh. De verhalen zetten je aan het denken over vader-kind-relaties, en laten zien dat niet alleen vaders hun kinderen vormen, maar kinderen vaak ook hun vaders.

In deze leesclub ga je in gesprek over rouw, macht en andere zaken die de relaties tussen vaders en kinderen typeren.

Ronde 1: Quiz

Draai de 5 kaartjes met quizvragen een voor een om en noteer allemaal het antwoord op een blaadje.

Ronde 2: Vragenrondje

Wat vond je onduidelijk in *Vaders die rouwen*, wat begreep je niet zo goed? Formuleer om de beurt een vraag over de tekst en probeer samen tot een antwoord te komen.

Ronde 3: Discussievragen

De speler met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje omdraaien van een van de twee stapels met discussievragen.

Ronde 4: Oordeel

Geef *Vaders die rouwen* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen.

Quizvraag 1

Waar gaat het boek van Bibi, de zus van Ciske, in het verhaal *Mijn vader* is over?

LitLab

Quizvraag 2

Welk werk regelt Felicity voor haar vader Luco in Het kippenhok?

LitLab

Quizvraag 3

Waarom mag Hugo Ankes tweeling niet aan zijn ex-vrouw Christine laten zien in het verhaal *De geur van verdrietige mannen*?

LitLab

Quizvraag 4

Welke twee mannen spelen een belangrijke rol in het leven van Martina in *Onze honden uitlaten*?

LitLab

Quizvraag 5

Wie geeft meneer Huh de schuld van de dood van Mila in *Paarden eten mijn dromen op*?

LitLab

Antwoorden

1. Over de vader van Cis en Bibi.
2. Vuilnis ophalen.
3. Anke wil haar moeder niet in het leven van haar tweeling.
4. Elias en Jacob.
5. Zichzelf.

LitLab

Feest der herkenning? 1/8

Met welke hoofdpersoon uit welk verhaal identificeer jij je het meest? Met Ciske uit *Mijn vader is*, met Ludo uit *Het kippenhok*, met Bowie uit *Hannibal*, met Hugo uit *De geur van verdrietige mannen*, met Martina uit *Onze honden uitlaten* of met meneer Huh uit *Paarden eten mijn dromen op*? Leg je antwoord uit.

Feest der herkenning? 2/8

Waarom denk je dat Ludo het gedrag van Felicity accepteert in het verhaal *Het kippenhok*? Zou jij het zelf accepteren? Leg je antwoord uit.

Feest der herkenning? 3/8

Typeer de manier waarop Felicity haar vader Ludo behandelt in *Het kippenhok*. Wat vind je ervan?

Feest der herkenning? 4/8

Waarom zou Bowie uit het verhaal *Hannibal* weer voor Hannibal willen gaan werken, ondanks de problemen die er aan die samenwerking kleven?

Feest der herkenning? 5/8

Waarom denk je dat Hugo uit *De geur van verdrietige mannen* voor zijn zieke ex-vrouw blijft zorgen? Leg uit.

Feest der herkenning? 6/8

‘De jongen stak zijn tong uit naar zijn ader en ongewild ontsnapte een lach aan Jacob. Ik schrok van de golf van jaloezie die door me heen trok. Ik voelde me bedrogen.’ (Onze honden uitlaten, p. 217) Waarom zou Martina zich bedrogen voelen?

Feest der herkenning? 7/8

Waarom wil meneer Huh uit *Paarden eten mijn dromen op* een ‘Wayne’ (de logge hond) zijn voor Mila, denk je?

Feest der herkenning? 8/8

Welk verhaal gaat over een situatie of een probleem dat jij je moeilijk kan voorstellen? Maakt die onvoorstelbaarheid zo’n verhaal voor jou aantrekkelijk of juist niet?

Feest der
herkenning? 3/8

Feest der
herkenning? 2/8

Feest der
herkenning? 1/8

Feest der
herkenning? 6/8

Feest der
herkenning? 5/8

Feest der
herkenning? 4/8

Feest der
herkenning? 8/8

Feest der
herkenning? 7/8

Stof tot nadenken? 1/8

Ciske, in *Mijn vader is*, analyseert dat de 'barsten' tussen haar en haar zus Bibi 'hun oorsprong [vinden] in de muur die tussen mijn vader en zijn verleden staat'. (*Mijn vader is*, p. 44) Leg uit wat ze daarmee bedoelt. Ben je het met haar eens?

Stof tot nadenken? 2/8

Is Ludo uit *Het kippenhok* een slachtoffer van de prestatie maatschappij? Leg uit.

Stof tot nadenken? 3/8

'Mijn meisje was een ongelukkige vrouw... De oorsprong van haar ongeluk lag bij mij.' (*Het kippenhok*, p. 97) Is Ludo's conclusie juist?

Stof tot nadenken? 4/8

In het citaat hierboven uit het verhaal *Hannibal* bespreekt Hannibal zijn verdriet. Leg uit hoe dit verdriet jou als lezer helpt om zijn gedrag te begrijpen.

Stof tot nadenken? 5/8

Waarom geeft Martina uit *Onze honden uitlaten* min of meer zichzelf de schuld van het verergeren van het stalken? Vind je dat terecht?

Stof tot nadenken? 6/8

Welk antwoord zou jij geven op de vraag die Jacob aan Martina stelt? 'Is een zoon minder een zoon omdat hij niet het leven leidt dat je voor ogen had, omdat hij de waarden waarmee je hem hebt opgevoed aan zijn laars lapt?' (*Onze honden uitlaten*, p. 225)

Stof tot nadenken? 7/8

Meneer Huh uit *Paarden eten mijn dromen* op noemt zijn kleine Mila z'n 'vloek en verlossing'. Leg uit of Mila volgens jou uit dit verhaal naar voren komt als een vloek, een verlossing, of allebei.

Stof tot nadenken? 8/8

Volgens de flaptekst gaat dit boek over vaders die 'zich in bochten wringen' en afzien. Kies twee van de verhalen uit en leg voor deze verhalen uit hoe vaders worstelen met het vaderschap.

Stof tot
nadenken? 3/8

Stof tot
nadenken? 2/8

Stof tot
nadenken? 1/8

Stof tot
nadenken? 6/8

Stof tot
nadenken? 5/8

Stof tot
nadenken? 4/8

Stof tot
nadenken? 8/8

Stof tot
nadenken? 7/8